

TEST 1: OSNOVI EKONOMIJE

1. Ekonomija je nauka koja istražuje ekonomske zakone u oblasti:
A) proizvodnje, raspodele, razmene i potrošnje
B) politike i ekonomije
C) markoekonomije i monetarne politike (novca)
2. Materijalna proizvodnja je:
A) svrsishodna delatnost čoveka, koji svojim umnim i fizičkim sposobnostima prilagođava prirodu svojim potrebama
B) korišćenje materijalnih resursa za proizvodnju roba i usluga
C) proizvodnja materijalnih dobara pomoću mašina, uređaja i instalacija
3. Činioci ili inputi proizvodnje su:
A) sirovine, repromaterijali i radna snaga
B) polufabrikati, repromaterijali i instalisani kapaciteti mašina
C) rad, predmeti rada i sredstava za rad (radna snaga, zemljište i kapitalna dobra)
4. Ljudski rad je:
A) trošenje ljudske energije, odnosno: mišića, mozga, nerava i drugo pri proizvodnji materijalnih dobara i usluga
B) rad čoveka u proizvodnom tipu preduzeća
C) rad radnika u proizvodnji repromaterijala na nivou nacionalne ekonomije
5. Društveni proizvod je:
A) ukupni proizvod društva u određenom periodu vremena, po tržišnim cenama
B) proizvod radnika i uslužnih delatnosti u određenom periodu vremena, po tržišnim cenama
C) ukupna produkcija finalnih roba i usluga u nacionalnoj ekonomiji u određenom periodu, po tržišnim cenama, a sastoji se od amortizacije i novostvorene vrednosti
6. Produktivnost rada je:
A) proizvodnja određenog obima materijalnih dobara uz što manje ulaganje ljudskog rada (Q/T, gde Q predstavlja obim proizvodnje, a T utrošak ljudskog rada u jedinici vremena), odnosno proizvodnja veće ili manje količine materijalnih dobara u jedinici vremena
B) potrebna količina proizvoda na nivou jednog društva
C) ukupna količina proizvodnje jednog društva u toku godine dana
7. Zakon vrednosti je:
A) osnovni ekonomski zakon robne proizvodnje, odnosno tržišne privrede
B) najopštiji zakon o vrednosti i tržišnoj ceni robe
C) državni zakon koji reguliše raspodelu proizvodnih roba i usluga na nivou nacionalne ekonomije
8. Najvažnije funkcije novca su:
A) novac kao sredstvo razmene, novac kao mera vrednosti, sredstvo plaćanja, kao sredstvo obračuna i kao svetski novac
B) funkcija mogućnosti bogaćenja ljudi i preduzeća
C) da vrši funkciju raspodele materijalnog bogatstva između ljudi, preduzeća i države

9. Deflacija je:

- A) stanje manje količine novca u opticaju od potrebne količine za realizaciju roba i usluga, na nivou nacionalne ekonomije
- B) isto što i inflacija i događa se istovremeno u svim nerazvijenim zemljama sveta
- C) posebna vrsta inflacije, koja se transformiše u hiperinflaciju pri ubrzanom razvoju nacionalne ekonomije

10. Tržište označava:

- A) ukupnost (sučeljavanja) ponude i tražnje i njihove međusobne odnose na određenom prostoru, u određeno vreme, po tržišnim cenama
- B) posebnu uređenu pijacu, kao što su tržišni centri, sajmovi, aukcije i slično
- C) svaku pijacu roba i usluga, posebno tehnički uređenu i pripremljenu za kupovinu roba i usluga

11. Tražnja robe zavisi od:

- A) prihoda (dohotka) stanovništva, cena roba i usluga, zatim potreba, ukusa, želja i navika potrošača
- B) količine proizvedenih roba i usluga i mogućnosti plasmana roba i usluga na domaćem i stranom tržištu
- C) veličine iskorišćenih instalisanih kapaciteta i potencijalnih mogućnosti potrošnje ljudi i preduzeća

12. Profit se obračunava kao razlika između:

- A) angažovanih sredstava i ukupnih rashoda
- B) ukupnih prihoda i ukupnih (punih) rashoda, odnosno troškova poslovanja
- C) dohotka i ukupnih (punih) troškova

13. Monopol je:

- A) stanje u privredi kada određeni prodavac nema pravog konkurenta na tržištu
- B) dogovor kupaca i prodavaca o proizvodnji i prometu roba i usluga po tržišnim cenama
- C) dogovor monopolista pri nabavci repromaterijala i prirodnih sirovina

14. Kamata je:

- A) dohodak vlasnika zajmavnog kapitala
- B) cena rada
- C) vrednost zakupljenih kapitalnih resursa

15. Platni bilans predstavlja:

- A) sistematski pregled svih ekonomskih transakcija između rezidenata jedne zemlje i rezidenata drugih zemalja u određenom vremenskom periodu izražen u jedinstvenoj valuti
- B) sistematski pregled izvoza i uvoza između rezidenata jedne zemlje i rezidenata integracionih celina za godinu dana, izražen u novčnim jedinicama
- C) sistematski pregled uvoza između rezidenata jedne zemlje i rezidenata drugih zemalja, za određeni vremenski period, izražen u novčanim jedinicama

TEST 2: OSNOVI EKONOMIJE

1. Ekonomija proučava:

- A) osnovne zakonitosti proizvodnje materijalnih dobara i usluga i njihovu raspodelu medju ljudima**
- B) osnovne zakonitosti koje vladaju u društvu, prirodi i kosmosu
- C) osnovne zakonitosti proizvodnje i potrošnje repromaterijala, sirovina i proizvodnih usluga

2. Proizvodnja je:

- A) način proizvodnje materijalnih dobara i usluga pomoću činilaca proizvodnje (inputa)**
- B) proces zadovoljenja esencijalnih ljudskih potreba
- C) tehnološki proces dobijanja nekog određenog proizvoda

3. Predmeti rada su:

- A) materije na koje ljudi deluju svojim umnim i fizičkim sposobnostima uz pomoć sredstava za rad da bi ih prilagodili svojim potrebama**
- B) elementarna pomagala čoveka u radu pri proizvodnji materijalnih dobara i usluga
- C) svi predmeti i instalisani kapaciteti koji se koriste u proizvodnji roba i usluga

4. Sredstva za rad su:

- A) materijalna dobra (mašine, uređaji, instalacije i drugo) pomoću kojih čovek obavlja proces proizvodnje materijalnih dobara i usluga**
- B) razne mašine, instalacije, sirovine i repromaterijali
- C) sredstva za proizvodnju i sirovine

5. Nacionalni dohodak je:

- A) ukupna vrednost proizvodnje u određenom vremenskom periodu, po tržišnim cenama
- B) bogatstvo sa kojim raspolaže određeno društvo, obračunato po tržišnim cenama
- C) novostvorena vrednost proizvedena u toku određenog vremenskog perioda, obračunata po tržišnim cenama, na nivou nacionalne ekonomije**

6. Ekonomičnost je:

- A) količina proizvedenih materijalnih dobara u jednom času rada
- B) zahtev da se proizvede određena vrednost uz što niže (minimalne) troškove proizvodnje (V_r/T_r , gde V_r predstavlja vrednost proizvodnje, a T_r troškove proizvodnje)**
- C) prosečan radni učinak po radniku u jedinici vremena

7. Nacionalni dohodak se deli na:

- A) potrošnju i akumulaciju (štednju), odnosno na fond potrošnje i fond akumulacije (štednje)**
- B) celu naciju i minimalni izvoz roba i usluga
- C) samo na radnike neposredno zaposlene u procesu proizvodnje

8. Moneta predstavlja:

- A) kovani novac, čiju masu, oblik, naziv i kvalitet određuje država**
- B) papirni novac čiji oblik, aponensku vrednost, izgled i kvalitet određuje država
- C) kovani i papirni novac, čiji oblik i kvalitet određuje država

9. Inflacija je:
- A) stanje veće količine novca u opticaju od potrebne količine, što je praćeno rastom cena svih roba i usluga**
 - B) nivelacija vrednosti novca u odnosu na proizvedenu količinu roba i usluga i ukupne usluge
 - C) nivelacija cena roba i usluga na širem regionalnom području jedne nacionalne ekonomije
10. Tržišna cena je:
- A) novčani izraz tržišne vrednosti robe**
 - B) prosečna cena koštanja robe na spoljnjem i unutrašnjem tržištu
 - C) prosečna cena proizvodnje na unutrašnjem tržištu u bazičnim granama privredjivanja
11. Ponuda robe zavisi od:
- A) troškova proizvodnje i cene po kojoj se roba prodaje na tržištu**
 - B) mogućnosti plasmana robe na domaćem i inostranom tržištu
 - C) potencijalnih mogućnosti potrošnje domaćinstava i preduzeća na nivou nacionalne ekonomije
12. Profit (II) predstavlja razliku između:
- A) ukupnih prihoda i ukupnih troškova;**
 - B) ukupnih prihoda i ukupnih fiksnih troškova
 - C) ukupnih prihoda i ukupnih varijabilnih troškova
13. Slobodna ili potpuna konkurencija je stanje:
- A) u kome dominira veliki broj prodavaca i veliki broj kupaca koji ne mogu uticati na količinu ponude i tražnje, odnosno cenu prodaje (realizacije) robe na određenom tržištu, uz visok stepen pokretljivosti činilca proizvodnje**
 - B) u kome dominira mali broj (ograničen) prodavaca i kupaca koji delimično utiču na ponudu i tražnju robe i usmeravaju robe na određena tržišta po relativno poželjnim cenama
 - C) u kome dominira manji broj prodavaca i kupaca koji ne mogu bitno uticati na ponudu i tražnju robe, ali mogu vršiti uticaj na formiranje cena kako bi ostvarili profit
14. Kamatna stopa je:
- A) finansijski prinos na novčane fondove ili godišnji prinos na pozajmljeni novac**
 - B) finansijski prinos na novac i hartije od vrednosti u toku godine dana
 - C) finansijski prinos na novac i državne obveznice u toku godine dana
15. Devizni kurs je:
- A) nezvanična (promenljiva) cena strane valute na evropskom tržištu
 - B) zvaničan kurs domaće valute prema inostranim valutama ili korpi valuta**
 - C) odnos zapadnih valuta ili evra na tržištu istočno-evropskih zemalja

TEST 3: OSNOVI EKONOMIJE

1. Predmet izučavanja ekonomije je analiza:
A) zakona društvene proizvodnje (proizvodnja, raspodela, razmena i potrošnja)
B) procesa proizvodnje roba i usluga i njihove raspodele među neposrednim proizvođačima
C) tehnologije proizvodnje i tehnoloških inovacija
2. Društvena proizvodnja obuhvata:
A) međuzavisne odnose između ljudi u okviru proizvodnje, raspodele, razmene i potrošnje
B) proizvodnju i raspodelu materijalnih dobara na nivou društva
C) proizvodnju i razmenu materijalnih dobara u društvenoj zajednici (državi)
3. Subjektivni činioci proizvodnje su:
A) ljudi sa svojim radnim iskustvom, intelektualnim i fizičkim sposobnostima
B) svi raspoloživi resursi koji učestvuju u procesu proizvodnje roba i usluga
C) svi subjekti koji učestvuju u proizvodnji i potrošnji
4. Nacionalni dohodak (ND) se izražava kao:
A) $ND = DBP(\text{društveni bruto proizvod}) - PVr(\text{prenešena vrednost})$
B) $ND = DP(\text{društveni proizvod}) + PVr$
C) $ND = DBP - Am(\text{amortizacija})$
5. Rentabilnost je:
A) stvaranje većeg obima proizvodnje uz što manji utrošak rada
B) ostvarivanje dohotka uz što manje ulaganje osnovnih i obrtnih sredstava (svih činilaca proizvodnje)
C) stvaralačka sposobnost rada da proizvede veću ili manju količinu proizvoda u jedinici vremena
6. Novac kao blago/odnosno kao sredstvo očuvanja vrednosti je:
A) povlačenje novca iz prometa i njegovo težaurisanje
B) blagajnički zapisi i novac koji se nalazi u blagajnama banaka
C) zlatni novac, izuzetno srebrni novac koji služi za međunarodna plaćanja
7. Valuta je:
A) osnovna novčana jedinica jedne zemlje, odnosno njeno zakonsko sredstvo plaćanja
B) osnovno sredstvo razmene u zemlji i inostranstvu
C) sredstvo plaćanja pri nabavci faktora (činioca proizvodnje)
8. Akumulacija kapitala je:
A) proces kapitalizacije, odnosno pretvaranje viška vrednosti u kapital
B) pozajmljivanje kapitala radi povećanja proizvodnje roba i usluga
C) spajanje manjih kapitala u veći kapital radi razvoja bazične industrije
9. Tražnja robe zavisi od:
A) prihoda (dohotka) stanovništva, cena roba i usluga, zatim potreba, ukusa, želja i navika potrošača
B) količine proizvedenih roba i usluga i mogućnosti plasmana roba i usluga na domaćem i stranom tržištu
C) veličine iskorišćenih instalisanih kapaciteta i potencijalnih mogućnosti potrošnje ljudi i preduzeća

10. Ponuda robe zavisi od:

A) troškova proizvodnje i cene po kojoj se roba prodaje na tržištu

B) mogućnosti plasmana robe na domaćem i inostranom tržištu

C) potencijalnih mogućnosti potrošnje domaćinstava i preduzeća na nivou nacionalne ekonomije

11. Obrazac profitne stope (pf') glasi:

A) $pf' = \frac{m}{c+v} * 100$, gde m predstavlja višak vrednosti, c postojan, a v promenljiv kapital

B) $pf' = \frac{c}{m+v} * 100$

C) $pf' = \frac{m}{c+v+y} * 100$, gde y predstavlja dohodak

12. Stalni ili fiksni kapital čine:

A) sredstva za rad i mašine, uređjaji i alati

B) predmeti rada (sirovine, repromaterijali)

C) pomoćni materijali (adiviti), repromaterijali i slično

13. Dividenda je dohodak koji se prisvaja:

A) po završetku proizvodnog procesa

B) po realizaciji roba i usluga

C) dohodak koji nije unapred poznat, saznaje se i prisvaja na kraju poslovne godine

14. Renta je:

A) dohodak u poljoprivredi koji prisvaja vlasnik zemljišta u obliku ekstra profita

B) dohodak koji prisvaja vlasnik zemljišta u obliku monopolskog profita

C) dohodak koji prisvaja vlasnik svih činilaca proizvodnje

15. Kamatna stopa (k') se izražava pomoću sledećeg obrazca:

A) $k' = \frac{\textit{kamata}}{\textit{zajmovni kapital}} \times 100$

B) $k' = \frac{\textit{zajmovni kapital}}{\textit{kamatna stopa}} \times 100$

C) $k' = \frac{\textit{kamata}}{\textit{zajmovni i akcijski kapital}} \times 100$